

Helsingin seurakuntayhtymän riskien arviointi ja hallintatoimenpiteet 2026

Yhteinen kirkkoneuvosto 13.8.2026
476/00.03.01/2025

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi vuoden 2026 riskien arvioinnin tulokset;
2. hyväksyä arvioinnin perusteella tunnistetut neljä priorisoitua riskiä jatkovalmistelun painopisteiksi;
3. edellyttää, että riskienhallinnan etenemisestä raportoidaan yhteiselle kirkkoneuvostolle osana normaalia toiminnan ja talouden seurantaa;
4. todeta, että liitteenä toimitetaan riskiäänestyksen tulokset sekä riskien omistajuudet.

Käsittely

Päätös

Selostus

Taustaa

Riskienhallinnalla tarkoitetaan säännönmukaista menettelytapaa, jolla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jolla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Kirkkojärjestys velvoittaa seurakuntia ja seurakuntayhtymiä järjestämään asianmukainen sisäinen valvonta.

Helsingin seurakuntayhtymän riskien arviointiin sisältyy kolme työvaihetta: riskikäsitteistön määrittäminen, tunnistettujen riskien priorisointi sekä riskien omistajien ja hallintatoimenpiteiden määrittely. Yhtymän riskikäsitteistö on päivitetty johtajiston toimesta keväällä 2026. Riskikäsitteistön päivittämisen tarkoituksena oli tunnistaa riskejä erityisesti seurakuntayhtymän strategian tavoitteisiin nähden.

Riskien priorisointi toteutettiin äänestysmenettelyllä riskien todennäköisyyden ja vaikuttavuuden perusteella johtoryhmässä sekä kirkkoherrainkokouksessa huhtitoukokuussa 2026. Tulosten vertailun vuoksi riskien priorisointi toteutettiin myös yhteisten palveluiden päällikkökokouksessa.

Päätösehdotuksen perustelut

Riskien arvioinnin perusteella seurakuntayhtymän kannalta neljä priorisoitua riskiä ovat seuraavat:

1. Seurakuntien jäsenmäärän negatiivinen kehitys

Riskin toteutuessa jäsenmäärä vähenee pysyvästi, mikäli vaikuttavia toimia ei kohdenneta oikein eikä toteuteta riittävästi. Riskin hallintatoimenpiteiksi on

tunnistettu muun muassa 3–5 vuoden jäsenyyden kehittämistavoite ja etenemissuunnitelma, kohderyhmien määrittely, resurssien suuntaaminen vaikuttavimpiin toimintoihin, vaihtoehtoihin perustuva taloussuunnittelu sekä ennakoiva maineenhallinta. Riskin omistajaksi on määritetty seurakuntayhtymän johtaja.

2. Ulkopuolisten päätösten epäsuotuisat vaikutukset

Riskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ulkopuoliset päätökset tai muutokset heikentävät merkittävästi seurakuntayhtymän taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä. Hallintatoimenpiteiksi on tunnistettu ennakoivat talousskenaariot ja varautumissuunnitelmat, aktiivinen vuoropuhelu viranomaisten ja sidosryhmien kanssa, sopimukseen sisällytettävät varautumisen ehdot sekä vaikutusten arviointi ja seuranta päätöksenteossa. Riskin omistajaksi on määritetty seurakuntayhtymän johtaja.

3. Kiinteistöistä luopuminen

Riskin ytimessä on tilanne, jossa kiinteistökanta on liian suuri suhteessa tarpeeseen, mutta luopumiset viivästyvät tai eivät toteudu suunnitellusti. Hallintatoimenpiteiksi on tunnistettu selkeä kiinteistöstrategia ja luopumiskriteerit, päätöksentekoprosessin selkeyttäminen, vaiheittainen etenemissuunnitelma, myyntikuntoon saattaminen, asiantuntijatuen hyödyntäminen sekä yhtenäinen prosessi luopumisiin. Riskin omistajaksi on määritetty kiinteistöjohtaja.

4. Kyvyttömyys tarttua helsinkiläisille tärkeisiin asioihin

Riskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa seurakuntayhtymä ei tunnista tai vie käytäntöön ajankohtaisia ja merkityksellisiä toimia riittävän nopeasti ja johdonmukaisesti. Hallintatoimenpiteiksi on tunnistettu selkeät yhteiset tavoitteet ja vastuunjako, strategian seuranta, työnjaon ja priorisointien selkeyttäminen, resurssien joustava käyttö, toimintaympäristön jatkuva seuranta sekä menettelytavat, joilla tieto viedään oikea-aikaisesti päätöksentekoon. Riskin omistajaksi on määritetty yhteisen seurakuntatyön johtaja.

Edellä mainitut riskit ovat saaneet riskien arvioinnissa korkeimmat riskiluvut. Jäsenmäärän negatiivisen kehityksen riskiluku on 14,5, ulkopuolisten päätösten epäsuotuisien vaikutusten 13,6, kiinteistöistä luopumisen 12,8 ja kyvyttömyyden tarttua helsinkiläisille tärkeisiin asioihin 12,0.

Päätösehdotus perustuu siihen, että riskien arvioinnin perusteella priorisoituihin riskeihin kohdistetaan jatkovalmistelussa erityistä huomiota. Tavoitteena on varmistaa, että riskien omistajuudet, hallintatoimenpiteet ja seuranta viedään osaksi seurakuntayhtymän johtamista, toiminnan suunnittelua ja päätöksentekoa.

Asiakohdan liitteenä toimitetaan varsinainen riskiäänestyksen tulokset sekä riskien omistajuudet.

Aikataulu

Riskien arvioinnin tulokset ja priorisoitujen riskien hallintatoimenpiteet käsitellään osana vuoden 2026 riskienhallinnan jatkovalmistelua. Käsittelyn jälkeen priorisoitujen riskien omistajat jatkavat hallintatoimenpiteiden täsmentämistä ja toimeenpanon valmistelua.

Riskienhallinnan etenemistä, hallintatoimenpiteiden toteutumista ja riskien tilaa seurataan säännöllisesti osana seurakuntayhtymän johtamista ja raportointia. Tarvittaessa riskien arviointia päivitetään toimintaympäristön, talouden, päätöksenteon ja seurakuntayhtymän strategisten painopisteiden muuttuessa.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Päätöksentekoon liittyvä keskeinen riski on, että tunnistetut hallintatoimenpiteet eivät täsmenny riittävän konkreettisiksi tai niiden toimeenpano ja seuranta jäävät puutteellisiksi. Tätä riskiä hallitaan määrittelemällä riskeille omistajat ja kytkemällä hallintatoimenpiteiden seuranta osaksi seurakuntayhtymän johtamista, toiminnan suunnittelua ja raportointia.

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Toimivallan perusteet

Hallintosäännön 4 luvun 7 § kohta 1

Lisätiedot

Sisäisen tarkastuksen päällikkö Juha-Pekka Ollila, juha-pekka.ollila@evl.fi